

M. Uszkodzenia kończyny dolnej

Biodro

142. Utrata kończyny dolnej przez wyłuszczenie jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkrętarzowej 85
143. Przykurcze i ograniczenia ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich - w zależności od stopnia 5 - 25
144. Zesztywnienie stawu biodrowego - w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:
- a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym 20 - 35
  - b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym 30 - 60
145. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) - w zależności od zakresu ruchów przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych oraz dolegliwości subiektywnych:
- a) ze zmianami miernego stopnia 5 - 20
  - b) ze zmianami dużego stopnia 20 - 40
  - c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.) 40 - 65
146. Przykurcze i zesztywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 142-145, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o:

Uwaga: Jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.

Udo

147. Złamanie kości udowej - w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:
- a) z nieznacznymi zmianami i skróceniem do 4 cm 5 - 15
  - b) z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm 15 - 30
  - c) ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami 30 - 40
148. Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia i zaburzeń wtórnych 40 - 60

149.	Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) - w zależności od zaburzeń funkcji itp.	5 - 20
150.	Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe - w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych	5 - 30
151.	Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o	1 - 10
152.	Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji 147-150, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o	10 - 65

Uwaga: Łączny stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji 147-150 i 152 nie może przekroczyć 70%.

153.	Utrata kończyny - zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oprotezowania	50 - 70
------	---	---------

Kolano

154.	Zesztywnienie stawu kolanowego:	
	a) w pozycji funkcjonalnej korzystnej 0 - 15°	30
	b) przy większych stopniach zgięcia lub przeproście powyżej -10° (minus 10°) stosuje się ocenę wg pp. a) - zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu za każde 4° odchylenie ponad granicę 15° lub -10° o:	1
155.	Trwale ograniczenia ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.) - w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji:	
	a) utrata ruchomości w zakresie 0 - 40° za każde 2° ubytku ruchu	1
	b) utrata ruchomości w zakresie 40° - 90° za każde 5° ubytku ruchu	1
	c) utrata ruchomości w zakresie 90° - 120° za każde 10° ubytku ruchu	1
	Uwaga: prawidłowo funkcjonalny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 0° - 120°.	
156.	Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi, stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp. - w zależności od stopnia	1 - 20
157.	Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65

Podudzie

158. Złamanie kości podudzia - w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:
- a) ze zmianami lub skróceniem do 4 cm 5 - 15
  - b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 cm do 6 cm 15 - 25
  - c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych 25 - 50
159. Izolowane złamania strzałki (oprócz kostki bocznej) 3
160. Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien - zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy 5 - 20
161. Utrata kończyny w obrębie podudzia - w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oproteżowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:
- a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej 60
  - b) przy dłuższych kikutach 40 - 55

Stawy skokowe, stopa

162. Ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwinięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) - w zależności od ich stopnia i dolegliwości:
- a) bez zniekształceń 1 - 15
  - b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy 15 - 25
  - c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości i stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp. 25 - 40
163. Zesztywnienie stawu skokowego - w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:
- a) pod kątem zbliżonym do prostego 10 - 20
  - b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych 20 - 40
164. Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi:
- a) miernego stopnia - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych 5 - 15
  - b) znacznego stopnia lub z powikłaniami - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych 15 - 30

165.	Utrata kości piętowej lub skokowej	40
166.	Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi:	
	a) miernego stopnia - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5 - 10
	b) znacznego stopnia lub innymi powikłaniami - zależnie od wielkości zaburzeń	10 - 20
167.	Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy:	
	a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	5 - 15
	b) złamania II, III lub IV kości śródstopia - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	3 - 10
	c) złamania trzech i więcej kości śródstopia - w zależności od zaburzeń czynnościowych	10 - 20
168.	Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 167, zwiększając stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o	1 - 10
169.	Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające - w zależności od stopnia upośledzenia czynności	1 - 15
170.	Utrata stopy w całości	50
171.	Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40
172.	Utrata stopy w stawie Lisfranka	35
173.	Utrata stopy w obrębie kości śródstopia - zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	20 - 30

Palce stopy

174.	Utrata paliczka paznokciowego palucha	5
175.	Utrata całego palucha	7
176.	Utrata palucha wraz z kością śródstopia - w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	10 - 20
177.	Utrata palców II-V w części lub całości - za każdy palec	2
178.	Utrata V palca wraz z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	5 - 10
179.	Utrata palców II-IV z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	3 - 5
180.	Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1 - 5